

HYTE-KERROIN – TALOUDELLINEN KANNUSTIN KUNTIEN HYTE- TYÖHÖN

Timo Ståhl

KKI-päivät 2019, Lahti 21.3.2019

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

SISÄLTÖ

Tausta

Miksi kannustin kunnille?

Mitä indikaattoreita mukana?

Miten lasketaan?

Kuinka paljon sinun kuntasi olisi saanut hyte-euroja?

TAUSTA

Valtioneuvoston periaatepäätös
Terveys 2015 -kansanterveysohjelmasta
(STM 2001:4)

”Kuntien sosiaali- ja terveydenhuoltoon kohdistuvan valtion **rahoituksen perusteita tarkistetaan siten**, että siinä otetaan huomioon myös **kunnan toimenpiteet** asukkaiden terveyden edistämiseksi”

KEHITYS

- 2006 Terveyden edistämisen vertailutietohanke
- 2008 Terveydenedistämiskerroyt (valtiosuusuuuistus)
- 2010 TEAviisari
- 2015 valtiosuusuuuistus
- 2015 selvityshenkilöhanke (STM 2015:36):
 - ”Uuistukseen liittyen tulee myös kehittää kannustinjärjestelmiä, joilla voidaan tukea ja palkita kuntia, jotka ovat kyenneet parantamaan tai ylläpitämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä.”
- ~~■ 2017 HE euuskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uuistusta koskevaksi lainsäädännöksi~~
- 2019 Kuntien valtiosuusjärjestelmän kehittämistarpeiden esiselvitys

HYTE-KERROIN 2019

”Esiselvitystyön kuntakyselyssä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sisällyttämistä valtionosuusjärjestelmään **piti perusteltuna yli 90 prosenttia** vastanneista kunnista”

Sillä korvataan
kunnalle
asukkaiden
hyvinvoinnin ja
terveyden
edistämistyön
kustannuksia ja
kannustetaan hyvään
työhön.

**1/2 Miksi
taloudellinen
kannustin
kunnille**

Jos kunnat onnistuvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

- Kunnassa työ- ja toimintakykyiset asukkaat
- Alueen väestön palvelujen tarve, palvelujen käyttö ja sote-menot kasvavat aiempaa hitaammin
- Tällä voi olla pitkällä aikavälillä merkitystä sekä kansanterveydelle että kansantaloudelle

2/2 Miksi taloudellinen kannustin kunnille?

MINKÄ PERUSTEELLA KANNUSTIN LASKETAAN?

Laskenta
perustuu näihin
periaatteisiin:

Lähtökohtana vuosittain päivittyvä tietopohja

- joka on saatavissa kaikista kunnista
 - Keskimääräinen väkiluku 6137 (2017)
 - Alle 5000 asukkaan kuntia 133 = 43 %
- johon kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa
- jolla mitataan sekä nykytilaa että muutosta

Tiedontuotannon on oltava laadukasta ja kattavaa.

Kuntien HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit

Kunnan toiminta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Peruskoulut
(10)

Liikunta
(10)

Kuntajohto
(9)

Tulosindikaattorit

Kunnan väestön terveys ja hyvinvointi

Toimeen-
tulotuki

Koettu
terveys

Tupakointi

Työkyvyttö-
myyseläke

Kaatumis-
hoitajaksot

Ylipaino

Koulu-
pudokkaat

Nuoriso-
työttömät

PROSESSI-INDIKAATTORIT

Peruskoulut

- 10 indikaattoria

Liikunta

- 10 indikaattoria

Kuntajohto

- 9 indikaattoria

**Prosessi: mitataan
nykytilannetta**

Kunnassa on sovittu, **mikä hallintokunta koordinoi** terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa kokonaisuutena.

Kunnassa kokoontuu säännöllisesti liikuntaseurojen ja yhdistysten sekä kunnan yhteinen **asiantuntijaelin**.

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten **vaikutusten ennakoarviointiin (EVA)**.

Kunta toteuttaa liikuntapaikkojen tai -palveluiden käyttäjille erillisiä **asiakaspalautekyselyjä** vähintään joka toinen vuosi.

Kunta kutsuu säännöllisesti koolle **liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen**.

Kunta seuraa **lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta** vähintään kahden vuoden välein.

Viimeksi laadittuun kunnan hyvinvointikertomukseen tai muuhun vastaavaan sisältyy **kuvaus kuntalaisten liikunta-aktiivisuudesta**.

Kunnassa järjestetään **kohdennettuja liikkumisryhmiä** liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.

Lasten ja nuorten **liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain** hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.

Kunnassa toimii **poikkihallinnollinen työryhmä**, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.

TULOSINDIKAATTORIT

Lähtökohtana **kunnan toimillaan aikaansaama muutos.**

Vaikka väestön ikärakenne tai sairastavuus heikentäisi asukkaiden hyvinvoinnin tilaa yleisesti, muutos parempaan voidaan havaita ja palkita.

Tulos: mitataan muutosta

Tulosindikaattorit

Kokee **terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi**,
% 8. ja 9. luokan oppilaista.

Kouluterveyskysely

**Toimeentulotukea
pitkäaikaisesti saaneet**
25–64-vuotiaat.

Toimeentulotukirekisteri

Tupakoi päivittäin,
% 8. ja 9. luokan oppilaista.

Kouluterveyskysely

Työkyvyttömyyseläkettä saavat
25–64-vuotiaat.

Eläketurvakeskus

Ylipaino,
% 8. ja 9. luokan oppilaista.

Kouluterveyskysely

**Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät
hoitojaksot**
65 vuotta täyttäneillä.

Hoitoilmoitusrekisteri

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet
17–24-vuotiaat.

Tutkintorekisteri (TK)

Nuorisotyöttömät.

Työnvälitystilasto (TEM)
Työssäkäyntitilasto (TK)

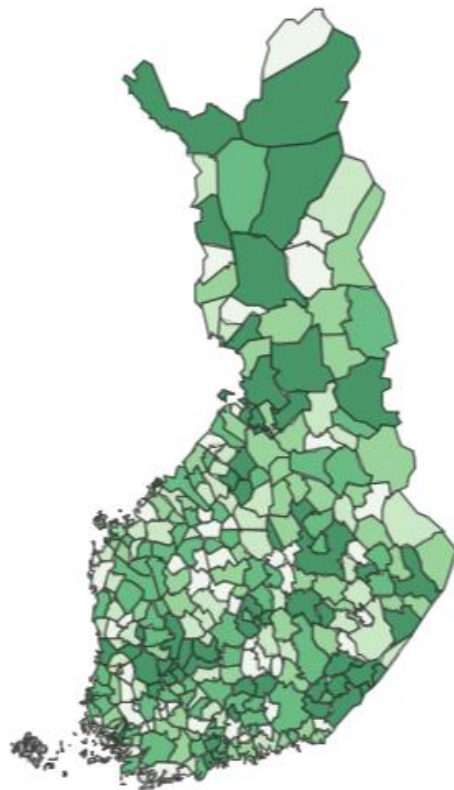
MITEN RAHOITUS LASKETAAN?

	LASKUKAAVA
	<p><i>Asukasta kohden määritelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta</i></p> <p>X</p> <p><i>Kunnan asukasluku</i></p> <p>X</p> <p><i>Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin</i></p>

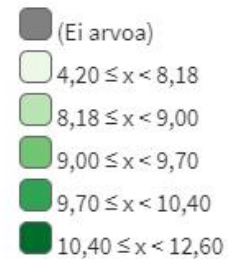
Jos jaettavaa olisi noin 57 M€ (1% valtionosuuksista), kuntien asukaskohtainen rahoitus olisi:

Maksimi 12,5 €
Mediaani 9 €
Minimi 4 €

Paljonko sinun
kuntasi olisi
saanut?

ks. myös
www.thl.fi/hytekeroihin

Tietojen hakeminen

Etsi indikaattoreita (esim. Väestö, toimeentulotuki, 1

SOTKANETIN TILASTOTIEDOT

Hyvinvointi, terveys ja
toimintakyky

- ▼ HYTE-kerroin [info 630](#)
 - ▼ Tulosindikaattorit (HYTE-kerroin) [info 631](#)
 - ▶ Alkuperäiset tulosindikaattorit (HYTE-kerroin) [info 633](#)
 - ▶ Tulosindikaattorit skaalattuina (HYTE-kerroin) [info 634](#)
 - ▼ Prosessi-indikaattorit (HYTE-kerroin) [info 632](#)
 - ▶ Perusopetus (HYTE-kerroin) [info 635](#)
 - ▶ Liikunta (HYTE-kerroin) [info 636](#)
 - ▶ Kuntajohto (HYTE-kerroin) [info 637](#)
 - ▶ HYTE-kertoimen laskelma [info 638](#)

LISÄTIETOA

Ikonen J, Saaristo V, Hakamäki P,
Saukko N, Wiss K & Ståhl T. 2018.

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisen lisäosan laskenta.
Menetelmäraportti.

THL Työpapereita 36/2018.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-228-4>

$$\left(= \frac{e * HYTEkerroin_k}{\sum_{k=1}^n (a_k * HYTEkerroin_k)} \right)$$

$$HYTEkerroin_k = \frac{(mean_{p_k} + mean_{T_k})}{2} / 100$$

KIITOS!

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

SOSIAALI-JA
TERVEYSMINISTERIÖ

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

- Timo Ståhl, johtava asiantuntija
- Pia Hakamäki, erikoissuunnittelija
- Jonna Ikonen, tilastotutkija
- Vesa Saaristo, asiantuntija
- Niina Saukko, projektikoordinaattori
- Kirsi Wiss, asiantuntija

Lisätietoa:
thl.fi/hytekerroin

